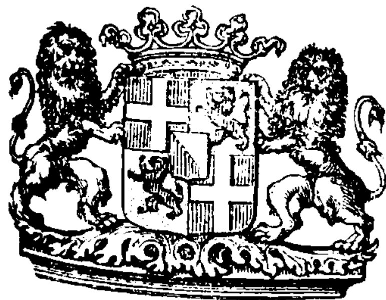
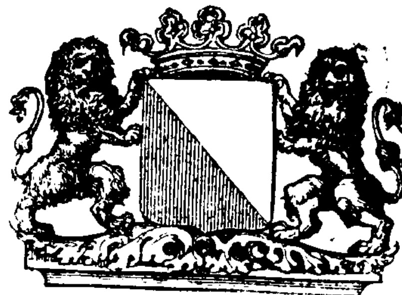
A°. 1859. N°. 255.

WOENSDAG 26 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

PERSONELE BELASTING.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gezien de aanschrijving van den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, van den 8. October 1859 No. 9 AZ. (Provinciaalblad No. 88), houdende aanschrijving ter herinnering der verpligting tot *suppletoire aangifte voor de personele belasting* over 1859 60:

Brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat op hen, overeenkomstig de bepalingen, voorgeschreven bij Art. 27 en 42 der wet op gemelde belasting, van den 20. Maart 1833 (Staatsblad No. 4), de verpligting rust, om, bijaldien zij eenige der voorwerpen van de zes grondslagen der meergenoemde belasting in den loop van dit dienstjaar in gebruik stellen, deswege de vereischte aangifte te doen, en wel wegens

1°. het betrekken of van mobilair voorzien van een perceel, hetwelk op den 15. Mei dezes jaars niet in gebruik was;

2°. het verder in gebruik nemen van een woonhuis, enkel en op den voet, bij de laatste zinsnede van art. 26 § 2 der wet bepaald, vroeger door een huisbewaarder bewoond, welke zinsnede is van den volgenden inhoud:

„Indien echter een huis alleen door een huisbewaarder, „geen dienstbode zijnde, bewoond wordt, en geene andere „meubelen bevat, dan welke diens eigendom zijn en tot „zijn personeel gebruik verstrekken, zal alleen wegens dat „gedeelte aan het gebouw, hetwelk door den huisbewaar„der wordt bewoond of gebruikt, de belasting, naar de „vier eerste grondslagen door hem verschuldigd zijn;"

3°. het verlaten van een perceel, met wegvoering van alle roerende goederen en zonder achterlating van een' huisbewaarder, en het betrekken van een ander, dat niet bewoond was; en

4°. het in gebruik stellen van dienst- of werkboden, gelijk mede van paarden of de zoodanigen derzelven, welke, aanvankelijk tot onbelastbare of minder belastbare einden aangelegd of gebezigd, thans tot belastbare of hooger belastbaar gebruik overgaan.

Gedaan te Utrecht den 20. *October* 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.
Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der Stad Utrecht brengen, ingevolge art. 264 der gemeentewet ter kennisse der ingezetenen, dat de op heden voorloopig vastgestelde tweede Suppletoir kohieren der plaatselijke belasting op de honden, ter secretarie voor een ieder ter lezing zullen liggen, op werkdagen van af den 26 October tot den 10 November 1859, van des morgens 10 tot des namiddags twee ure.

Utrecht 25 Oct. 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

UTRECHT, Woensdag 26 Oktober.

De oorlogsnevel is heden opgetrokken. We hebben er dus te regt niet veel aan gehecht. Het Engelsch kabinet heeft, verre van te verklaren, dat het geene vijandelijkheden van Spanje tegen Marokko zou gedoogen, geheel in den geest van het gisteren aangehaald *Times*-artikel, dat we heden mededeelen, te Madrid doen weten, dat er voor haar volstrekt geen reden tot interventie in de voorgenomen expeditie bestaat, zoo die althans wordt ondernomen in den geest als haar was medegedeeld. Men gaat zelfs verder, en beweert, dat de Engelsche regering ook eenigzins heeft doen kennen, dat zij zich niet zal verzetten tegen eene eventueele bezetting van de kust tusschen Ceuta en Melilla, tot den aanleg van verdedigingswerken, zoo men maar zeker was, dat geene verovering van Tanger bedoeld werd. Volgens sommige berigten, zouden de strijdkrachten voor de expeditie nog deze week gereed zijn; volgens anderen, meer waarschijnlijk, is Spanje nog niet geheel toegerust en zou nog eene bemiddeling mogelijk zijn. Per telegraaf vernemen wij ook werkelijk, dat ter beurze te Parijs het gerucht liep, dat Spanje, waarschijnlijk ten gevolge eener bemiddeling, een nieuw uitstel heeft toegestaan.

Is nu over de Marokkaansche kwestie geen oorlog meer tusschen Frankrijk en Engeland te vreezen, zoo blijven er toch nog punten genoeg, waarover men het niet eens is, en wel in de eerste plaats de Italiaansche kwestie. Uit Parijs wordt echter verzekerd, dat de onderhandelingen over de kongres-kwestie geenszins met bitterheid gevoerd worden, en dat Engeland nog geenszins volstrekt geweigerd heeft aan het kongres deel te nemen, en men schijnt er zich zelfs te verbeelden, het zoover te kunnen brengen dat Engeland erkent, dat de door de Fransche regering uitgedrukte gevoelens en de tekst van het Zuricher verdrag beantwoorden aan wat het verlangt ten opzigte van de eerbiediging van Italie's vrijheid en onafhankelijkheid. Dit misschien is een wel wat te optimistisch oordeel, en, met het oog op de pers, welligt niet zoo bijzonder gegrond. Engeland toch begrijpt te regt, dat wat men nu met Italië voor heeft, om die uitdrukking eens te bezigen, lapwerk zou worden en slechts tot grootere rampen leiden, en wil daarom, dat het kongres de vrijheid van handelen verder uitbreide dan de beperkte grenzen van het Zuricher verdrag. Het heeft, volgens de mededeeling in den *Monitore Toscano* (zie onze telegraphische depêche van gisteren omtrent de ontvangst der Toskaansche deputatie te Berlijn) veel kans voor zijne opinie steun te vinden in het kabinet van Berlijn, en, waarschijnlijk ook, te Petersburg, en mogt het dan op een kongres zegevieren, zoo zullen gewis de Italianen alle reden tot dankbaarheid hebben. Engeland heeft dan wel niet met de wapenen en ten koste van veel menschenbloed voor een *idée* gestreden, maar, wat in de negentiende eeuw meer geldt, met de kracht der rede, met zedelijke middelen.

Van de bijeenkomst te Breslau voorspelt men zich voor den vrede van Europa veel goeds. Sommigen willen dat eene meerdere toenadering tusschen Engeland en Rusland door middel van Pruissen een der gevolgen er van zal zijn.

In Oostenrijk schijnt de verandering in het ministerie door een tweede te zullen worden gevolgd, want algemeen verwacht men er de aftreding van den heer *v. Bruck*.

Van de pauselijke regering is eene cirkulaire uitgegaan, waarin zij den graaf *della Minerva* rondweg beschuldigt eene openbare manifestatie tegen zijn vertrek te hebben willen uitlokken.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Bern, Dingsdag. Men verneemt, dat Piemont protesteert tegen den verkoop van de stoombooten Radetzky, Benedeck en Tirano door Oostenrijk aan Zwitserland, bewerende dat die stoombooten een gedeelte uitmaken van de versterkte plaats Laveno.

Weenen, Dingsdag. De aartshertog *Albert*, die keizer *Alexander* te Warschau, namens onzen keizer heeft verwelkomd, is door den Russieschen Czaar met de meeste vriendelijkheid ontvangen.

Breslau, Dingsdag. Keizer *Alexander* is gister avond van hier naar Warschau teruggekeerd. Heden is de prins regent van Pruissen over Sagan naar Berlijn vertrokken.

Londen, Dingsdag. Met de stoomboot de Azia heeft men nog het berigt, dat de president *Buchanan* aan lord *Lyons*, gezant van Engeland bij de Vereenigde Staten van Amerika, gezegd heeft, dat hij een antwoord gereed maakte op de depêche van Engeland nopens de zaak van San-Juan, dat hij hem spoedig zou doen ter hand stellen.

Parijs, Dingsdag. Op de Beurs is heden een gerucht verspreid, dat Spanje aan Marokko een nieuwen termijn van beraad heeft verleend. Dit gerucht is strijdig met de berigten uit Madrid van gisteren; doch als het zich bevestigen mogt, is het aan den invloed van den Engelschen gezant toe te schrijven.

De Beurs had eene onzekere houding.

De *Patrie* herhaalt heden het gerucht, dat het kongres te Brussel zal bijeenkomen.

Marseille, Dingsdag. De koningin der Nederlanden is gisteren alhier van Nimes aangekomen, om zich naar Nizza te begeven.

Marseille, Dingsdag. Berigten uit Rome spreken van het te Pesaro onderscheppen van brieven met doel om oproer te bewerken.

De Paus heeft een gezant naar Napels gezonden, met afzegging van de bijeenkomst met den koning.

Parijs, Woensdag. De *Moniteur* verklaart heden, dat de brief aan Paus *Gregorius*, die aan den keizer wordt toegeschreven, geschreven is, door zijnen broeder, in 1831 te Forli overleden.

:— Z. M. de Koning zal, naar men verneemt, tot half Nov. op het Loo verblijven.

— Z. M. heeft benoemd tot ridders 4. kl. van de Milit. Willemsorde, die zich bij de verovering van Djambi op 6 Sept. 1858 hebben onderscheiden, de off. van gez. 2. kl. van het leger in O.-Indie *T. J. Jorritsma*, en de thans met verlof hier te lande aanwezige 2. luit. der inf. van dat leger *J. D. de Bruyn*. Aan den met verlof hier te lande aanwezigen onderintendant 2. kl. bij de mil. admin. van het leger in Nederl. Indie *O. R. F. Immink*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend, onder toekenning van pensioen.

Benoemd tot ontv. te Beetsterzwaag de heer *F. J. Posthumus*, ontv. te Lemmer; te Lemmer de heer *D. van Goens*, surnum.; — bepaald, dat van het kantoor Putte c. a. zal worden afgescheiden de ontvangst der dir. bel. en akz. in de gem. Ossendrecht, Woensdrecht en Huybergen, en zijn dien ten gevolge ingesteld twee nieuwe kantoren, als een te Putte, en een te Ossendrecht, Woensdrecht en Huybergen (hoofdplaats Ossendrecht); benoemd tot ontv.: te Putte de heer *J. H. Caesar*, ontv. te Swalmen; te Ossendrecht c. a. de heer *V. J. F. van Steenacker*, ontv. te Budel; te Swalmen de heer *H. J. H. Berntz Naus*, surnum. in Limburg; te Budel c. a. de heer *W. A. D. van Groen*, surn.

— De Minister van Finantien heeft de Provinciale Direkteurs te kennen gegeven:

1. dat voortaan, ingeval van verplaatsing van ontvangers der direkte belastingen, in- en uitgaande regten en akzijnsen, door den Minister zal worden bepaald, zoowel de dag van overgifte van hun kantoor als die van overname van hun nieuw beheer, met inachtneming van eenige tijdruimte voor de reis;

2. dat de belooning der ontvangers loopt van den dag, volgende op dien waarop hun het kantoor wordt overgedragen, tot en met den dag van aftreding of overlijden.

— Het Staatsbl. n° 105 bevat het besluit van den 16. Okt. 1859, tot onteigening van eenige perceelen in de gemeente Numansdorp.

:— Aanst. Zaturdag, des middags ten 1½ ure, zal er door den Hoogen Raad eene plegtige openbare algemeene vergadering worden gehouden, waarin de nieuw benoemde raadsheer, mr. *H. J. van der Sande*, als zoodanig zal worden geïnstalleerd.

:— Gister zijn de vergaderingen van de synodale kommissie gesloten geworden.

— Van de examens volgens de wet op het lager onderwijs, te 's Hage gehouden van 10 tot en met 21 Okt., is de uitslag als volgt: *A.* In de vakken van het gewoon lager onderwijs: hoofdonderwijzers toegelaten 4, afgewezen 15; hoofdonderwijzeressen toeg. 4, afg. 1; hulponderwijzers toeg. 27, afg. 16; hulponderwijzeressen toeg. 18, afg. 9; huisonderwijzeressen toeg. 0. afg. 1. *B.* In de vakken van het meer uitgebreid lager onderwijs; *a.* Voor het onderwijs in de beginselen der kennis van de levende talen: In de Fransche taal: Onderwijzers toeg. 5, afg. 18; onderwijzeressen toeg. 9, afg. 6; in de Engelsche taal: Onderwijzers toeg. 10, afg. 8; onderwijzeressen toeg. 6, afg. 3; in de Hoogd. taal: Onderwijzers toeg. 4, afg. 7; onderwijzeressen toeg. 4; afg. 1; *b.* voor het onderwijs in de beginselen der wiskunde: Onderwijzers toeg. 5, afg. 3; *c.* voor het onderwijs in het teekenen: Onderwijzers toeg. 2, afg. 0; *d.* voor het onderwijs in de handwerken voor meisjes: Onderwijzeressen toeg. 7, afg. 0; *C.* voor het verder voortgezet onderwijs, volgens art. 72 der wet: *a.* In de levende talen: Fransch: Onderwijzers toeg. 0, afg. 1; Engelsch: Onderwijzers toeg. 1, afg. 1; Hoogduitsch: Onderwijzers toeg. 0, afg. 1; *b.* Natuurkunde: Onderwijzers toeg. 0, afg. 1; Wiskunde: Onderwijzers toeg. 1, afg. 0.

:— Men verzekert, dat de antwoorden der Regering over het spoorwegontwerp nog deze week bij de Tweede Kamer zullen inkomen; dat de Tweede Kamer onverwijld en wel reeds Donderdag aanst. zal vergaderen, en dat de beraadslagingen over bedoeld ontwerp tegen de volgende week zullen worden vastgesteld.

Men verzekert wijders, dat de Regering het aanhangige ontwerp thans onveranderd aan de goedkeuring van de vertegenwoordigers zal onderwerpen, en dat, in afwachting van de beslissing daarover, aan alle verdere aanvragen, zoo van de heeren *Reerink c. s.*, *Wolterbeek, c. s.*, als van anderen geen gevolg zal worden gegeven. Eerst als het

ingediende ontwerp in eenig opzigt door de vertegenwoordiging niet mogt worden bekrachtigd, zouden nieuwe aanvragen in aanmerking kunnen komen.

In ons Nommer van Zondag hebben wij een berigt uit 's Hage opgenomen, volgens hetwelk het ontwerp der regering aangaande de spoorwegkoncessie, reeds aanstaanden Maandag, den 31 dezer in de Tweede Kamer in behandeling zou komen. Daar het antwoord der reg. echter nog niet ontvangen is, zal de dag der beraadslaging wel moeten verschoven worden.

— Naar wij vernemen, zou de regering, ten gevolge van de daar tegen gerezen bedenkingen, van het voornemen om door de provinciën en gemeenten in de kosten van den aanleg van spoorwegen en daarmede in verband staande werken te doen bijdragen, hebben afgezien. *Midd. Ct.*

— De *N. Rott. Ct.* heeft zich verdiept in becijferingen van afstanden, ten einde het nadeel aan te toonen, dat het voorstel van het Amst.-Utrechtsch-komitee zou aanbieden in vergelijking met het ontwerp der regering. Ofschoon het waar is, wat heden door het *Hand. en Eff.-Bl.* wordt gezegd, dat die becijferingen tot niets kunnen leiden, aangezien er, als men een middelpunt aanneemt in een niet volkomen cirkelrond, altijd stralen zullen wezen, waarvan eenigen een langeren, anderen een korteren weg moeten maken, om van dat middelpunt tot den omtrek te komen, en men dus moet vragen: waar zal nu, in het belang van het geheele land het centraal-punt zijn, dat de *belangrijkste* plaatsen den kortsten afstand van het middenpunt naar den omtrek aanbrengt; is het nog meer van belang te weten wat heden door het *Handelsbl.* gezegd wordt, namentlijk, dat de *N. Rott. Ct.* in hare berekeningen van een verkeerd standpunt is uitgegaan, door aan te nemen, dat het voorstel van het komitee de lijn van Utrecht-Culemborg-Oirschot bevat, alhoewel deze nimmer door het komitee is aangegeven, maar wel die over Utrecht-Culemborg-'s Bosch-Helmond. De *N. Rott. Ct.* gaat dus van eene vergissing uit, en heeft daardoor natuurlijk verkeerde berekeningen moeten leveren.

*— Met genoegen vernemen wij, dat het getal leerlingen op de *supplementaire school* dagelijks toeneemt: reeds een twaalftal maakt van dat onderwijs gebruik. Dat in eene stad, gelijk deze, vele kinderen voor zoodanige school gevonden worden lijdt geen twijfel; maar ook waar is het, dat menige ouders uit beginsel zulke hunne kinderen niet gaarne aan de beoordeeling van het publiek blootstellen. — Anders is het met den behoeftigen stand: deze maakt van die inrigting bij voortduring een naarstig gebruik, en, gelijk algemeen bekend is, niet zonder gewenschten uitslag. Algemeen koestert men dan ook de verwachting, dat een gepast onderwijs bij deze kinderen de moeite wel zal beloonen. Trouwens, hoeveel te eerder zou men onder deze gunstige omstandigheden eenmaal eene gewenschte ontwikkeling kunnen veronderstellen, bijaldien de *algeheele opvoeding* dier kinderen op die school bewerkstelligd en de nadeelig werkende invloed van het huisselijk leven op die gestellen wierd afgesneden. Wij wenschen daarom, dat de oprigter moge worden schadeloos gesteld, op dat niets ten behoeve van de ontwikkeling dier ongelukkigen onbeproefd blijve, en hij eenmaal het externaat van die inrigting mag kunnen opheffen.

*— Zr. Ms. stoomschip **Citadel van Antwerpen** vertrekt heden van het Nieuwediep naar O.-Indië. De etat major bestaat uit de volgende officieren, kapt. lt. t/z. *G. P. J. Mossel*, kommant., lt. t/z. 1. kl. *F. J. Abresch* 1e off., lts. t/z. 2. kl. *J. Tromp*, *H. C. M. E. Habets*, *J. B. A. de Jong*, off. van gez. 2. kl. *L. J. de Kanter*, adelb. 1. kl. *E. Simon van der Aa*, *D. C. Visser*, *H. J. Klein*, *P. A. v. Heerdt*, *J. F. v. Manen*, *W. J. v. Loenen*, *P. Le Comte*, *A. P. Hooghwinkel*, *J. C. de Ruiter de Wildt*, *J. de Jongh van Beek en Donk*, *W. J. A. Nolthenius*, off. van adm. 2. kl. *P. A. Le Mahieu*, klerk. *C. Pastor*.

— Het état-major aan boord van Zr. Ms. korvet **Juno**, die heden uit het Nieuwe Diep naar Oost-Indië zal zeilen, is zamengesteld als volgt: Kapt. luit. ter zee *R. C. Sloos*, komm.; *J. A. v. d. Muelen*, luit. ter zee 1. kl., 1. offic.; luit. ter zee 1. kl. Jhr. *J. C. Clifford Cocq v. Breugel*; luit. 2. kl. *J. J. Stolz v. d. Sloot*; *J. Sandt van Nooten*; *G. M. Schuurman*; adelb. 1. kl. *J. A. de Gelder*, *J. K. van Kerkwijk*, *F. J. P. M. Mulder*, Jhr. *W. van Hogendorp*, *W. Arriens*, *O. M. de Munnick*; offic. v. gez. 2. kl. *M. F. Mandew*; offic. v. gez. 3. kl. *F. A. J. Opdorp*; offic. v. adm. *G. H. Verboon*; *W. F. E. le Rutte* adj.; *F. E. A. Kaneel*; klerken, *P. F. van Wage*, *F. W. L. A. Hirschmann*, *L. F. E. Seelking*, *M. D. L. Herzveld*, *J. A. Kruyt*, *J. M. A. van Roggen*, *F. Bamberg*.

— Sedert eenigen tijd is het observatorium te Leiden door den telegraafdraad verbonden met de drie zeeplaatsen Willemsoord, Hellevoetsluis en Vlissingen, en wel meer bepaald met de lokalen, alwaar de inrigting is, tot het aangeven van den middelbaren tijd, ten dienste van oorlog- en koopvaardijschepen, ter regeling hunner tijdmeters.

Die inrigting bestaat in een' mast of paal, boven een der landsgebouwen opgerigt en daardoor, zoo veel doenlijk, op de reede en in de haven zigtbaar. Aan het boveneinde van dien paal zijn vier schermen bevestigd, welke in den regel horizontaal liggen en bijgevolg nagenoeg onzigtbaar. Vijf minuten vóór den middag, worden door een eenvoudig toestel, die schermen vertikaal gezet en daardoor van alle zijden zigtbaar, terwijl op het juiste oogenblik van den middelbaren middag dier zeeplaats, de schermen plotseling in hunnen horizontalen stand worden teruggebragt.

Deze inrigting bestond reeds sedert eenige jaren, doch dikwijls, en voornamelijk gedurende den winter, was het schier niet doenlijk, op de zeeplaatsen zelve waarnemingen tot tijdsbepaling met eenigen graad van naauwkeurigheid te doen, en was men wel verpligt, dagen, soms weken, op de uurwerken te vertrouwen, zonder in staat te zijn, deze behoorlijk te kunnen kontroleren. Daardoor werden dikwijls onwillekeurig minder juiste opgaven gedaan, die voor den zeeman, die er op vertrouwde, nadeelige gevolgen zouden kunnen hebben.

Op eene goed ingerigte sterrewacht, is één enkel helder half uur in den nacht voldoende, om eene zeer naauwkeurige tijdsbepaling te verkrijgen, en hoe moeijelijk dit toch ook in onze streken kan zijn, om dat gewenschte half uur te verkrijgen, zoo zijn de kansen daartoe zoo veel grooter en de graad van naauwkeurigheid, die bereikt wordt, voldoende.

Twee keer 's weeks, of zooveel meer als zulks noodig wordt geoordeeld, stelt men 's avonds na tien ure, wanneer op die plaatsen de telegraphische gemeenschap voor het publiek gesloten is, die verbinding daar met de onderscheidene observatoriums, en opmerkelijk is het, dat dan de tikken van het uurwerk, te Leiden waargenomen, gelijktijdig te Willemsoord, Hellevoetsluis en Vlissingen worden hoorbaar gemaakt. De gewone seinen worden aan de maritime direktien, zonder eenige moeite, met eene zekerheid van twee tiende gedeelte eener sekonde waargenomen.

Ontegenzeggelijk zijn deze seinen voor de Marine en voor den handel van groot belang: door dezelve verkrijgt men den waarborg, van met goed geregelde tijdmeters naar zee te kunnen vertrekken, welke gebezigd worden tot bepaling der geographische lengte op zee.

Doch het nut, door dit gebruik van den telegraafdraad verkregen, wordt nog verhoogd, wanneer men bedenkt, dat deze seinen ook kunnen worden opgevangen, ter regeling der uurwerken, langs telegraaflijnen in gebruik. Dit geschiedt reeds te Amsterdam, waar ook de tijdmetermakers er nut van trekken voor het onderzoek hunner uurwerken. Men vertrouwt, dat er spoedig gebruik van zal gemaakt worden, tot eene juistere aanwijzing van den tijd, door openbare uurwerken aangegeven.

De reeds nu gunstig verkregene uitkomsten, om den elektro-magnetischen telegraaf tot het overbrengen van den juisten tijd naar onze zeehavens te bezigen, heeft men grootendeels te danken aan den ijver en de kunde van onzen hooggeschatten hoogleeraar *Kaiser*. *Dagbl. v. 's Grav.*

— De Haagsche gemeenteraad heeft gister besloten tot opheffing van de vleeschhal met 1 Jan. 1860. De beslissing van den raad, of daar eene overdekte groenmarkt zal worden aangelegd is verdaagd, tot dat de verder aanhangige ontwerpen nopens het bouwen en verfraaijen der stad zullen in behandeling komen. — Ook over de leening van *f* 700,000, tot verfraaijing der stad, enz., is men tot geen besluit kunnen komen, en is op voorstel van den heer *Kappeijne v. d. Cappelle* besloten de behandeling van dat voorstel te verdagen, totdat de plannen voor de verbouwing goedgekeurd zijn.

— Uit Arnhem schrijft men aan het *Hbl.* Naar men verneemt, zou Z. K. H. de graaf *van Chambord*, die, zoo als bekend is, eenigen tijd op het paviljoen Bronsbeek heeft doorgebragt, nog van ter zijde pogingen in het werk stellen om in den omtrek van Arnhem een landgoed aan te koopen. Men verhaalt, dat van zijnentwege voor het landgoed Overbeek te Velp de som van *f* 100,000 zou geboden zijn. Z. K. H. heeft aldaar ter stede ook nog meubelen gedeponeerd. Het is hem in dit gedeelte van Nederland bij uitstek bevallen; inzonderheid behaagde hem het jagtvermaak op de Veluwe en geen grooter genot voor hem, dan dat vrije leven, zonder etiquette, en een dejeuner, waarbij het heideveld tot tafel diende.

— Den heer *L. van Andringa*, kommies en chef der 3e afdeeling ter prov. griffie te Leeuwarden, ridder der orde van de Eikenkroon, viel heden het zeldzame voorregt ten deel, gedachtenis te mogen vieren van de vervulling zijner 50jarige ambtsbetrekking.

— Men verneemt van goederhand, dat de door de gemeente Groningen geopende geldleening van *f* 100,000, naar 4 pCt., is volgeteekend op eene som na van *f* 15,000. *Gr. Ct.*

— Den 24. dezer is te Middelburg het nieuw armenweeshuis plegtig ingewijd en door de weezen betrokken.

— Den 22. is te 's Hertogenbosch in den ouderdom van 84 jaren overleden de heer *A. Heeren*, R. K. priester, vroeger pastoor en deken van Oirschot, stichter en rektor van het huis der zusters van liefde aldaar. In zijn leven heeft hij zijn geheel vermogen, ruim *f* 100,000 bedragende, aan dat gesticht geschonken.

— Uit Harlingen schrijft men aan de *Amst. Ct.*: Zondag morgen is, ten gevolge van den hoogen stand van het buitenwater, de hoofddam gesprongen, die in de Noorderhaven was aangelegd ten behoeve der groote reparatie aan de groote sluis. In een oogenblik was de kolk vol water, zoodat het werk der kanaalverbetering hierdoor oponthoud heeft gekregen.

— Men meldt, dat aan de werkplaatsen van den rijkstelegraaf eenige opzigters zullen worden aangesteld. De adspiranten voor die betrekking moeten smidsbazen zijn, en zullen vergelijkende proeven van bekwaamheid moeten afleggen.

— De belangstelling, waarmede vroegere mededeelingen omtrent het Brieven-vervoerd in Nederland zijn ontvangen, geeft aanleiding om de vergelijkingen deswege, vermeerderd en aangevuld over het jongstverloopen tijdvak, te laten volgen.

I. *Getal Brieven.* Uit eene tabel hieromtrent blijkt, dat er eene steeds voortgaande vermeerdering in het brievenvervoer plaats grijpt. Het getal der met de post verzonden brieven, dat in 1850 nog geen 7½ millioen beliep, was in 1858 tot bijna 18 millioen gestegen. In 1859 heeft die vermeerdering blijkbaar aangehouden. Zoo beliep het getal portbetalende *binnenl.* brieven in de maand Aug. 1850 361,311 stuks; in dezelfde maand van 1859 1,272,547, dus een verschil in meerder van 252 ten honderd. Het getal portbetalende *buitenl.* brieven beliep in Aug. 1850 183,531 stuks; in Aug. jl. 323,967of 76½ ten honderd meer.

II. *Getal der te gelde gemaakte postzegels.* Uit een staat blijkt, dat ook het verbruik van dit middel van betaling, evenzeer als het getal der *gefrankeerde brieven, steeds vermeerdert.*

In 1852 bedroeg het totaal van de te gelde gemaakte postzegels 1,846,289; in 1858 beliep het totaal 3,209,419.

III. *Aangeteekende brieven.* Het getal brieven, welke op de gewone wijze, dat is zonder aangifte van geldswaarde, tegen het vaste regt van 10 cents aangeteekend verzonden zijn, was in 1858 67,051; in 1858 231,246.

IV. *Opbrengst.* Deze was over de acht eerste maanden van 1850 (oud tarief) *f* 893.057.35⅓; 1851 (nieuw tarief) *f* 898,779.02; 1855 idem *f* 1,042,717.86½; 1856 (gewijzigd tarief) *f* 1,103,889.54½; 1859 idem *f* 1,243,890.72½. Verschil tusschen 1850 en 1859 over een tijdvak van 8 maanden *f* 342,133.47.

:— De Hooge Raad heeft gister het vonnis der regtbank van Middelburg, in zake *Zuurdeeg*, wegens uitoefening van een anderen tak der geneeskunst dan waartoe hij bevoegd was, vernietigd, en de zaak verwezen naar het hof in Zeeland.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 25 *Oct.*, 0,43 El.; + AP. 7.58. Gev. 0 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 25. Okt. 3 voet 9 duim Rijnlandsch.

KOPENHAGEN, 23 Oktober.

In de zitting van den staatsraad op eergisteren, werd aan den baronnet sir *Morton Peto* koncessie verleend tot den aanleg van een spoorweg van Aarhuus over Viborg naar Struer, met een zijtak naar Randers.

MADRID, 20 Oktober.

Eenige dagbladen verzekeren, dat koningin *Christina* verlof zal krijgen, om in Spanje terug te keeren, tegen het tijdstip der bevalling van koningin *Isabella*; men twijfelt er echter aan, dat dit za geschieden, zoolang maarschalk *O'Donnell* aan het bewind is.

TURIJN, 21 Oktober.

Uit Napels schrijft men, dat de geruchten van interventie in de Romagna er stand houden. Zoo verzekerde men, dat de koning, die zich te Caserta bevond, heden een diner aan zijne generaals geven en zich daarna aan het hoofd des legers stellen zou. De binnenlandsche toestand blijkt echter, volgens dezelfde berigten, veel te ongunstig, dan dat men zich nog met interventie in het buitenland zou kunnen bezighouden. Zoo hebben op Sicilie wanordelijkheden plaats gevonden en heeft men soldaten en geschut naar Kalabrië moeten zenden.

De Toskaansche regering heeft besloten, dat het leger, alle politieke ligchamen en alle staatsambten den titel van koninklijk zullen aannemen, en in de zalen van het hof van kassatie, het hof van appel en de hoven van eerste instantie het borstbeeld van koning *Victor Emmanuel* zal worden geplaatst.

WEENEN, 23 Oktober.

De voorstellen der kommissie voor de hervormingen in de kustverdediging zijn door den keizer reeds bekrachtigd en zullen onverwijld tot uitvoering komen. De gedurende den jongsten oorlog aangelegde kustversterkingen zijn voor het grootste gedeelte in zeer korten tijd tot stand gekomen en laten daarom veel te wenschen over. Zij zullen vergroot of geheel vernieuwd worden met inachtname der ondervinding in den jongsten oorlog opgedaan.

Aartshertog *Ferdinand Max* en zijne gemalin

begeven zich, volgens de *Presse*, gedurende eenige maanden naar Madeira.

BERLIJN, 24 Oktober.

Prins en prinses *Frederik* der Nederlanden en H. D. dochter zijn heden morgen naar Muskau vertrokken, van waar zij tegen het eind der week hier zullen terugkeeren, om eerst over eenige weken zich naar 's Gravenhage te begeven.

De bijeenkomst te Breslau trekt zeer de aandacht der politieke wereld, die er zeer veel gewigt aan hecht. Het is duidelijk, dat geen formeele sluiting van een verdrag te wachten is. De bijeenkomst zal een meer voorbereidend karakter hebben. Alle belangrijke kwestiën van den dag zullen er besproken worden.

Eergister heeft alhier een even vermetele als vreeselijke moordaanslag plaats gehad. De koopman *Ganter* zat alleen op zijn kantoor te schrijven en had juist eene aanzienlijke som gelds afgeteld, toen een zijner knechten, *Engel* genaamd, dien hij den dag te voren uit zijne dienst had ontslagen, het geopende kantoor binnensloop, eensklaps op zijnen voormaligen patroon aanviel en hem met een grooten hamer, eenige slagen op het hoofd toebragt. *Ganter* viel bloedend ter neder, doch stond dadelijk weder op, worstelde met den moordenaar en riep om hulp. Daarop kwamen eenige buren toesnellen, en de misdadiger werd op heeter daad betrapt en aan het geregt overgeleverd. Gelukkig schijnt *Ganter* niet doodelijk gekwetst te zijn.

Uit Petersburg schrijft men, dat de oorlog tegen *Schamijl* jaarlijks 40000 man, dus in 12 jaren, van 1833 tot 1845, 480000 man, gekost heeft. Na 1845 werd het verlies door het verstandiger stelsel van prins *Worontzoff* op 18000 gebragt.

BADEN, 23 Oktober.

Naar men verneemt, heeft de groothertogelijke regering tot verscheidene hoofdambtenaren eene cirkulaire gerigt, hun aanbevelende bij de propaganda voor de Eisenacher beweging hier te lande, hunne onderhoorigen voor deelneming aan die beweging te waarschuwen.

LONDEN, 24 Oktober.

In den *Times* leest men in het artikel over de Marokkaansche kwestie:

»Zoo de oorlog uitbreekt, hetgeen ten spijt van Engelands goeden raad aan den nieuwen keizer van Marokko, waarschijnlijk is, heeft, onzes inziens, dit land noch een ander reden om zich dit aan te trekken of tusschen beide te komen. Marokko heeft zich steeds door zijn fanatisme en zijn weêrzin tegen betrekkingen met het buitenland onderscheiden. Er bestaat geen twijfel of de Spanjaarden hebben reden tot klagen, hoewel ongelukkiglijk de hoofdschuldigen individus zijn waarover de sultan van Marokko even weinig gezag heeft als de Spaansche koningin. In haar eerste voornemen, om de bewerkers van zekeren hoon te straffen en waarborgen te nemen voor de toekomst, schijnt de Spaansche regering geleid te zijn door de opregte zucht om de belangen des lands te verdedigen. Sommigen zijn echter van meening, dat Spanje gedurende de laatste jaren te veel onder Frankrijks invloed is geweest, en dat *O'Donnell* met goedkeuring, zoo niet op aanstoken van *Napoleon* handelt. De groote maatregelen in den laatsten tijd door Spanje genomen tot uitbreiding van zijn leger en herstel zijner marine hebben de openbare aandacht op de betrekkingen tusschen die beide landen gevestigd, en men heeft gemeend, dat *Napoleon III* geneigd was, terug te keeren tot den tijd der eerste jaren zijns ooms, die Spanje, alvorens het in een geduchten vijand te veranderen, tot een nuttig en nederig bondgenoot gemaakt had. Wij zien hierin echter veel overdrijving. Ongetwijfeld is men in Spanje op zeer goeden voet met *Napoleon*, maar het Spaansche volk en zijne vorsten zullen toch wel nooit geneigd zijn Frankrijks werktuigen te worden, en nooit zal een Spaansch ministerie een verbond aangaan waardoor het, al ware het slechts in schijn, van Frankrijk afhankelijk zou worden. Wat de jongste wapeningen betreft, daarin volgt Spanje slechts het voorbeeld van rijkere staten, en het Spaansche volk, dat zeer verlangend is om een weinig van zijn ouden roem te herkrijgen, doet met genoegen uitgaven voor oorlog, waardoor het land weder eenig gewigt in de schaal legt. Dat Spanje zijn gebied in Afrika wil uitbreiden is mogelijk. De volken doen meer dwaasheden, gelijk we aan onze eigen veroveringen zien, en het is dus mogelijk, dat de opperheerschappij op eene door de zon verschroeide kust, over een ras van onverbeterlijke wilden, te Madrid als eene bijzondere aanwinst wierd beschouwd. Te denken dat daaruit eenig gevaar voor Europa of Gibraltar kon voortvloeijen ware dwaasheid. Wat aangaat eene verovering van Marokko, dat ware iets wat Frankrijk nog veel moeite zou kosten, en dus Spanje zeker te zwaar zou vallen, en men kan dat rijk gewis niets erger toewenschen, dan dat het genoodzaakt ware een twintigjarigen oorlog in Marokko te voeren.

»Dat wij in alle gevallen de Spanjaarden laten begaan, en wij kunnen zeker zijn, dat, na eenige zoogenaamde overwinningen en misschien het bombardement van eene of andere haven, het geschil geschikt zal worden. Kwamen wij tusschenbeide, zoo zou dit slechts dienen, om de zaak meer gewigt bij te zetten dan zij werkelijk heeft."

Door de ontwapening van Centraal-Indiën zijn in onze militaire magazijnen aangevoerd 1,449,000 wapenen van allerlei aard, als 684 kanonnen, 186,177 vuurwapenen, 566,321 sabels en degens, 59,311 lanzen en 636,313 dolken, houwers, zagaijen, enz.

PARIJS, 24 Oktober.

Den 31. zullen HH. MM. zich naar Compiegne begeven.

Het Eng. kabinet heeft aan de Spaansche regering eene depeche gezonden, houdende kennisgeving dat er volstrekt geen reden tot interventie bestaat in de Marokkaansche expeditie, gelijk zij is aangekondigd. Hoewel van dezen kant zich dus geen bezwaren opdoen, zal de Spaansch Marokkaansche oorlog toch nog niet zoo dadelijk beginnen. Spanje is nog niet geheel gereed, en er kan dus nog veel gebeuren eer de expeditie op weg gaat.

De keizer heeft gister den raad van bestuur en den president der Suez-kompagnie ontvangen, en den heer *de Lesseps* verzekerd, dat hij met bijzondere belangstelling zijne pogingen gadeslaat.

De onderkoning van Egypte is wederom op den spoorweg in levensgevaar geweest, en wel doordien twee treinen tegen elkander stieten. Er heeft echter geen ongeluk bij plaats gehad.

In de *Opinion Nationale* leest men het volgende:

»Reeds op drie en twintigjarigen leeftijd verhief *Napoleon III* zich met alle kracht tegen de misbruiken en gebreken van het wereldlijk gezag des Pausen. Hij ging verder, en trachtte het zelf te vernietigen. Bij de Julij-revolutie van 1830 viel hij in de Romagna, om aan het hoofd der opstandelingen op Rome aan te trekken. Zijn ongedisciplineerd leger toog echter bij eene eerste ontmoeting met de Oostenrijkers op de vlugt. Omstreeks dien tijd schreef hij aan *Gregorius XV* den volgenden brief:

»*M*... zal U. H. de waarheid nopens den toestand bekend maken. Hij heeft mij gezegd, dat U. H. bedroefd was bij het vernemen der tijding dat wij te midden van hen waren die tegen het wereldlijk gezag van het hof van Rome zijn opgestaan...

»Vooral de Romagnolen zijn dronken van vrijheidszin. Heden avond komen zij te Terni aan, en ik doe hun dat regt wedervaren, dat er geen enkele stem onder hen is, die het hoofd der godsdienst aanvalt, dank zij den aanvoerders, die achtenswaardige mannen zijn en hunne gehechtheid aan de godsdienst even sterk doen uitkomen als hunne liefde voor de onafhankelijkheid op wereldlijk gebied.... Men wil, naar het schijnt, en dat wel zeer stellig, de scheiding van het wereld.- en geestelijk gezag...."

Een brief uit Caracas van den 22 Sept., aan de *Presse* gezonden, geeft verslag van de beweegreden der wegzending van den heer *Levraud*, Fransch gezant in Venezuela. Onze gezant trok partij voor de federalisten of konstitutionelen tegen het goevernement van *Monagas*. Het is waar, deze president bestuurde het land op eene despotieke en verkwistende wijze. Toen hij aan het bestuur kwam had Venezuela 25 millioen pesos aan schulden, en toen hij aftrad 48 millioen, zonder dat hij spoorwegen had aangelegd of renten had betaald. Sedert 3 Aug. jl. was de gemeenschap tusschen de stad Caracas en de haven La Guaijra gestremd, en verbood het goevernement het afgeven van passen. Intusschen gaf *Levraud* passen af aan zijn sekretaris *Negroni* en aan zekeren *Dumas*, zijnde de kolonel *Urdaneta*, minister van oorlog der Federalisten. Het goevernement beschouwde zulks als eene daad van verzet, en gaf bevel, dat onze gezant binnen 48 uren het land zou verlaten, waartoe hem ook passen werden gezonden.

Door de erven van den onlangs overleden zoogenaamden Zwitserschen *Spinnerkönig*, den heer *Kuntz*, is uit zijne nalatenschap bij het bestuur van Zurich gedeponeerd: tot den aanbouw van een krankzinnigen gesticht aldaar 400,000 fr.; tot oprigting eener sterrewacht 25,000 fr.; voor de stichting van een fonds ten behoeve van minvermogende schoolkinderen 20,000 fr.; voor het onderwijzers weduwen- en weezenfonds aldaar 20,000 fr.; ten behoeve der in dienst van den overledene gekwetste arbeiders 20,000 fr.; aan de gezamenlijke spinners die meer dan 18 jaren bij hem in dienst waren geweest, 30,000 fr.; tot stichting van een fonds voor bejaarde arbeiders uit de Zuricher spinnerijen 50,000 fr.; aan de gezamenlijke gemeentefondsen van Oetweil 100,000 fr.; aan de armengestichten te Windsich (Aargau) en Linthal (Glarus) ieder 10,000 fr.; aan het gesticht voor blinden en doofstommen te Zurich 20,000 fr.; gezamenlijke legaten aan partikuliere personen 45,000 fr.

— 25 *Okt.* Rente op tijd 3 pCt. 69.20; Fr.-Oost. Spw. 537.50; Sp. $1\frac{1}{2}$ pCt. $34\frac{1}{2}$, 3 pCt. $42\frac{1}{2}$.

BRUSSEL, 25 Oktober.

De hertog en de hertogin *van Brabant* zijn alhier terug gekomen.

De brand in het Entrepot te Antwerpen was gisteren van dien aard, dat de autoriteiten hulp van de omliggende plaatsen hebben gevraagd. Zelfs is een detachement pompiers met 4 spuiten van Brussel vertrokken, doch is, op het ontvangen van gerststellende berigten, herwaarts terug gekeerd. Bij dien brand zijn twee personen omgekomen.

bevloerden gang, drie beneden en zeven Bovenkamers, de meesten Behangen, Gestukadoord en voorzien van Schoorsteenen, waarvan twee met marmeren Mantels; — Keuken, grooten Zolder met Meidenkamer, Provicie- en Kluiskelders en verdere geriefelijkheden, eindelijk fraaijen Tuin, uitgang in het Vossenpoortje, — te aanvaarden 1 Mei 1860.

No. 2. Een HUIS of WONING, Erf, Grond en Tuintje, te Utrecht, aan de noordzijde van de Groot Elisensteeg Wijk A, No. 109; en

No. 3 en 4. Twee Dito, naast elkander, te Utrecht, aan de zuidzijde van de wijden Doelenstraat, bij de Tolsteegbarrière, Wijk B, No. 330 en 331, eerst ieder afzonderlijk en daarna gecombineerd, allen bij de week verhuurd.

Breeder bij billetten en nader onderrigt, ten aanzien van No. 2, 3 en 4, ten kantore van den Notaris JACOB HENDRIK VAN SCHERMBEEK en opzigtens het perceel No. 1, ten kantore van den Notaris ERNST WILLEM VAN SCHERMBEEK, beide te Utrecht, — bij welken laatstgemelden, permissie-billetten worden afgegeven, ter bezigtiging van voorm. Heerenhuis, op donderdag van iedere week en de beide laatste dagen vóór de veiling.

*** De Notaris DE BALBIAN VAN DOORN zal, op Vrijdag 11 November 1859, s'morgens ten 9 ure, te Jutphaas, op het Kerkhof, op Veelust, op Wijnestein en op Stormerdijk, verkoopen: Zware **Sparreboomen**, geschikt voor Heimasten; nagenoeg 400 zeer zware **Schietwilgen**; 6 jarig **Elzenhout** en **Takkebossen.**

HOUTVERKOOPING

*** Op de Buitenplaats *Oud-Amelisweerd*, in de gemeente Bunnik, op Woensdag 23 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, van: eene aanzienlijke partij, buitengewoon zware, gave BOOMEN, als: **60 Eiken**, meest allen geschikt voor Zaagstukken of Bergroeden, **50 Beuken, 30 Linden**, onderscheidene percelen zwaar **Eiken, Elzen** en **Esschen Hakhout** en eenige mijten drooge **Takkebossen** en eenige percelen **gehakt Hout**.

TE HUUR OF TE KOOP.

*** Er wordt te Huur of te Koop aangeboden een sedert jaren met goed succes gedreven wordende, **Confituriers** en **Banketbakkers Affaire**, op de beste stand der stad Utrecht, bij Koop kan een gedeelte der Kooppenningen op het Huis gevestigd blijven. Adres met *franco* brieven onder letter B. aan het Bureau der Utrechtsche Courant.

PARIJSCH BLOEMEN MAGAZIJN,

VAN

A. VAN DER WURFF,

Lange St. Jansstraat No. 188 te Utrecht,

*** Heeft de eer te berigten, dat er op nieuw voorhanden is een groot assortiment WINTERBLOEMEN van de minste tot de fijnste soorten, voor Hoeden, Mutsen en om te Kappen, Coiffures, Bruidkapsels, Guirlandes, Fluweel, Batist, Satijn, Gitten, Krip, Gouden en Zilveren Bloemen, Bouquetten voor vazen, manden en hangers, Eiken Kranzen, Immortelles en Gecouleurde mos, Panaches, Marabouts, Fantaisie en anderen soorten van Veeren, tegen Parijsche prijzen. Zij repareert beschadigde Bloemen en Bouquetten en heeft een assortiment van Bladen, Papieren stoffen, enz. om Bloemen te maken.

HET ONOVERTREFBARE
VUURVAST IJZERGLANSLAK.

Geoctroijeerd door Z. M. den Koning, van H. G. K. van OMMEREN, te ARNHEM.

*** Is het beste middel om Kagchels, Haarden, enz. een duurzaam uitmuntend schoon glanzend zwart te geven, waardoor roest en brandvlekken verdwijnen en dat tegen het felle stooken bestand blijft. De ondervinding leert dat Kagchels, Haarden, enz., welke hiermede onderhouden worden de oorspronkelijke schoonheid zoo onder als buiten deszelfs gebruik behouden.

Het is in blikken doozen à **25** en **$12\frac{1}{2}$ Ct.** verkrijgbaar.

M. J. C. Ham, Choorstraat.	Baarn E. van Dapperen.
J. C. Voogd, Weerdpoort.	Breukelen. J. Vlaanderen.
Rodelsturtz, Neude.	de Bildt G. van Sanden.
R. W. Stern, Vreeburg.	Barneveld. den Oudsten.
P. A. Buitendijk. Voorstraat.	Hilversum. Wed. Ham.
Brink 't Hooft, O. Gracht Hamb. Brug.	Maarssen. H. Moolhuizen.
	Naarden. Wed. Zelderijk.
v. Rooijen, O. Gr. Weesbr.	Oudewater. Wed. Murk.
Rinkhuizen en Herminghuizen, t'Wijstraat.	Vianen. H. den Hartog.
	Vinkenveen. J. B. Kemme.
Amersfoort A. A. v. Wageningen.	Weesp. H. Meester.
	IJsselstein. J. Geurs.

NOODZAKELIJK BERIGT.

*** Ter voorkoming van afleiding door bezoek, kan de SUPPLEMENTAIRE School slechts **Woensdags** en **Zaturdags** van $9\frac{1}{2}$ tot 12 ure worden bezigtigd.

BERIGT VOOR DAMES.

*** Heden zijn de **MODELLEN** ontvangen bij M. J. H. KRUIJDER.
Utrecht, 26 Oct. 1859. Jansdam, G. 318.

*** **R. WEEMHOFF** vertrekt op *Middelburg* en *Zeeland*, Zaturdag van de Kade bij de Weerd Barrière.

J. VAN OUWERKERKEN vertrekt op *'s Bosch* van dezelfde Kade.

PELTERIJEN.

*** De ondergeteekende verwittigt bij deze zijne geëerde begunstigers, dat hij weder heeft ontvangen eene groote partij **PELTERIJEN**, beste kwaliteit, hopende door civiele en prompte bediening zich een ieders gunst waardig te maken.

F. C. GIOVANELLI.

Hoeden- en Pettenmagazijn, Vinkenburgsteeg G. 91.

240STE STAATS-LOTERIJ.

*** Bij den Gekwalificeerden Kollekteur P. H. HAANEBRINK te Utrecht zijn voor bovengenoemde Loterij **Heele en Gedeelten van Loten** te bekomen.

De trekking der Eerste Klasse 31 October 1859.

Associatie met Premiën.
KUNSTKRONIJK,

ONDER REDACTIE VAN

GERARD KELLER.

De Kunstkronijk is eene ASSOCIATIE MET PREMIEN en geeft jaarlijks vier en twintig vellen tekst en vier en twintig lithographiën naar *schilderijen of teekeningen* van *groote meesters*, en ieder Deelnemer ontvangt gratis een Aandeel in eene Loterij zonder Nieten. De prijzen bestaan uit voortbrengselen van kunst en kunst-industrie.

In dezen jaargang komen kopijen voor naar schilderijen van de Heeren **Bles, Bosboom, de Braekleer, de Haas, H. van Hove, Ph. Koelman, Nuijen, Philippeau, Schlesinger, Schotel, Smit, Verschuur, Vetten, Waldorp, F. Weissenbruch** en anderen.

De Deelnemers ontvangen tevens een lot in de LOTERIJ DER KUNSTKRONIJK, waarvoor als **Eerste Prijs** is aangekocht, uit de Koninklijke Fabriek van Zilverwerken van den Heer J. M. VAN KEMPEN te *Voorschoten*, eene **Milieu Candelabre met negen Lichten** ter waarde van **DUIZEND GULDEN**, die gedurende eenige dagen ter bezigtiging gesteld is bij de Heeren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, Boekhandelaars alhier.

Verder zijn als Prijzen reeds aangekocht een *Bloemstuk*, van Mejufvrouw **Arentina H. Arendsen**; *Gezigt op Beekestein* van **W. J. van den Berghe**; een *Landschap* van **J. J. Cremer**, *Gezigt op Delft* van **B. J. van Hove**, *een Stal met Paarden* van **P. F. van Os**, *de Groote Kerk te Haarlem* (gezigt op het beroemde orgel) van **J. J. Schenkel**, *Wintergezigt* van **A. J. van Wijngaerdt**, enz.; terwijl als buitengewone ALGEMEENE PRIJS voor die Loten, waarop geene prijzen getrokken zijn, de Deelnemers bekomen

eene oorspronkelijke Novelle van J. J. CREMER, getiteld:

„ARME SAMUEL."

Prijs van een Jaargang 24 Platen met 24 Bladen tekst en een Aandeel in de Loterij *f* 10.—.

A. W. SYTHOFF.

*** Door S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven*, is heden uitgegeven en verzonden:

HET WEZENLIJKE
VAN DE
CHRISTELIJKE GODSDIENST.
VOORLEZINGEN
DOOR
Dr. F. P. J. SIBMACHER ZIJNEN,
Predikant te Middelburg.

Prijs *f* 1,80.

Hoofd-Inhoud: I. Godsdienstig gevoel en vormen van Godsdienst. II. De Christelijke Godsdienstvormen. III. De Noordsche volken en het Christendom. IV. De Noordsch-Christelijke Godsdienstvorm. V. De Noordsch-Christelijke Godsdienstvorm in zijne verdere ontwikkeling. VI. Vorm en wezen der Godsdienst van onzen tijd.

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel voor vrouwen ter genezing van *ongemakken aan de borst*. De echtgenoot van K. S....., te Utrecht, had twee groote etterende wonden aan de borst. Men wist niet waaraan dit ongemak was toe te schrijven, doch gaf haar verschillende geneesmiddelen, die echter allen zonder gevolg bleven. Eindelijk besloot de Heer S.... zijne vrouw de zalf en pillen van *Holloway* te doen gebruiken, zij bewilligde daarin; na drie weken tijds begon het kwaad aanmerkelijk te verbeteren, en in het gebruik derzelven twee maanden lang volhoudende, was zij volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244. en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'setablissement.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 23.55	Pruissische	*f* $34,87\frac{1}{2}$
Nat. Met. Coep. .	„ —,—	Spaansche.	„ —,—
Napelsche	„ —,—	Sp. Coep. per fr.	„ —,—
Div. Eng. in . . £	„ 11,60	Hamb. Russen. .	„ 32,50
Eng. Russen . . .	„ —,—	Russ. in Zilv. R. .	„ $33,37\frac{1}{2}$
Fransche	„ 55,25	Poolsche in fl. . .	„ 26,50
Belgische	„ 55,75	Dollars	„ 2,34

SCHIEDAM, 25 Oktober.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 14.00 Jenever. id *f* 19.50. Amst. proef *f* 20.75. Alles zonder de belasting. Spoeling per Ketel *f* 0.30.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Okt.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr. N Q.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
25	2	z.	2.5	758.19	45.9	— 5.6	0.72	0.	Ligt betrokk.
	10	zzo.	7.0	48.87	44.8	— 0.4	0.78	0.	Betrokken.
26	8	z.	7.5	46.59	50.5	— 4.9	0.90	0.3	Bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 25 Oktober 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{2}$	64	$63\frac{3}{4}$
dito dito	3 „	$75\frac{3}{4}$		
dito dito	4 „	$96\frac{3}{8}$	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{5}{8}$
Handelmaatschappij. .	$4\frac{1}{2}$ „	126		
Leen. Holl. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ „	$99\frac{3}{4}$		
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$51\frac{1}{8}$		
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{3}{4}$ pCt.	31	$31\frac{3}{4}$	$31\frac{5}{8}$
Obligatien	3 „	$43\frac{1}{2}$	$43\frac{3}{4}$	
Binnenl. Schuld. . . .	3 „	$40\frac{1}{8}$	$40\frac{13}{16}$	$40\frac{13}{16}$
Amortisable		$10\frac{1}{4}$	$10\frac{1}{2}$	$10\frac{1}{4}$
Bewijzen Koepons		$4\frac{1}{8}$	$4\frac{1}{4}$	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$43\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{4}$	
dito 1856/59 . . .	3 „	$41\frac{1}{4}$	42	$41\frac{7}{8}$
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°*.	5 „	$103\frac{3}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	$101\frac{1}{4}$	$101\frac{3}{8}$	
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	$84\frac{7}{8}$	$85\frac{1}{8}$	
dito 5e Serie	5 „	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{1}{2}$	
dito 1855 6e Serie . .	5 „	$99\frac{1}{8}$	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{2}$
dito Adm. te Londen	3 „	$64\frac{1}{8}$	$64\frac{1}{4}$	$64\frac{1}{4}$
Certifik. van Assign. .	6 „	$61\frac{3}{4}$		
POLEN.				
Obligatiën	4 pCt.	$77\frac{1}{2}$		
PRUISSEN.				
Obligatiën	5 „	$100\frac{3}{4}$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en C°*.	5 pCt.	$60\frac{7}{8}$		
Oblig. Metaliek	5 pCt.	$50\frac{1}{2}$	51	$50\frac{15}{16}$
Oblig. Rente Am.. . .	5 „	$70\frac{5}{8}$	71	$70\frac{7}{8}$
dito dito Nat. 1854. .	5 „	$55\frac{3}{8}$	56	$55\frac{15}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	27	$27\frac{1}{4}$	$27\frac{3}{16}$
AMERIKA.				
Venez. Oblig.	3 „	$25\frac{3}{4}$	$25\frac{15}{16}$	
Mexiko, Obl.	3 „	$20\frac{3}{8}$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 255 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijken Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 20 Oktober.

Voorz. mr. *W. M. J. v. Dielen.*

Tegenwoordig 27 leden; afwezig met kennisgeving de heer *Schuurman*, en voorts de heer *Kien.*

Is ingekomen een provinciaal blad houdende kennisgeving der verdaging tot Maart a. s. van de koninklijke beslissing omtrent de verordeningen van gemeentebesturen aangaande de heffing der begrafenisregten, — voor kennisgeving.

Wordt ter tafel gebragt: eene voordragt tot onderhandsche verpachting van het overhaalschuitje aan het Bagijne Bolwerk, voor 3 jaren ad *f* 100 's jaars, — konform;

eene voordragt tot onderhandsche verhuring van de lokalen der voormalige tapijtenfabriek, ad *f* 100 's jaars, — ter sekretarie;

eene aanbeveling voor de benoeming van een regent der aalmoezenierskamer, bestaande uit de HH.

jhr. *K. J. A. H. Ram*

en *C. A. Nagtglas Versteegh*,

waarbij door B. en W gevoegd zijn de HH.

G. Hondius v. d. Broek

en *E. G. v. Lunteren*,

besloten straks tot de benoeming over te gaan.

Aan de orde is:

de voordragt betreffende een rekwest van mevr. de wed. *Gobius* in zake de hondenbelasting, — konform;

de voordragt tot afwijzende beschikking op het rekwest van *J. Heijl* tot afkoop van erfhuur, — konform;

eene voordragt tot wijziging van het raadsbesluit van 20 Januarij 1859 betreffende de regeling, van het getal en de bezoldiging der onderwijzers aan de openbare gemeentescholen.

De heer *de Muralt* heeft bezwaar tegen het gewijzigd art. 6, houdende: dat de hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen vrije woning genieten, of, zoo hun die niet kan worden verschaft, dat de raad op voordragt van B. en W. hun eene vergoeding voor huishuur zal kunnen verleenen. Spr. begrijpt wel, dat de traktementen in elk bijzonder geval, naar gelang van verdiensten, door den raad zullen worden bepaald, maar zou denken, dat, wat de vergoeding voor woning betreft, de hoofdonderwijzers allen gelijk behooren te worden gesteld. Nu is voor allen zonder onderscheid die vergoeding op *f* 200 bepaald, maar naar de thans door B. en W. voorgestelde wijziging zou het kunnen gebeuren, dat de een meer kreeg dan de ander. Ware het noodig de som van *f* 200 voor allen gelijk te verhoogen dan zou dat een afzonderlijk punt van overweging bij Spr. kunnen uitmaken; maar wil men de diensten hooger beloonen, dan moet men dit doel niet met eene verhoogde vergoeding voor huishuur trachten te bereiken, maar men kan het traktement hooger stellen. Spr. stelt daarom, met afwijking van het voorstel van B. en W. voor, om de thans nog bestaande bepaling te behouden.

De heer *Boer* zegt, dat men uit de ervaring de overtuiging geput had, dat er eene aanmerkelijke wijziging van het beginsel der verordening noodig was, en het gevolg daarvan is, de door het dagelijksch bestuur met eenstemmigheid gedane voordragt. Daarin is echter een betrekkelijk ondergeschikt punt, waaromtrent het dagelijksch bestuur niet eenstemmig dacht en de meerderheid alzoo eene keuze heeft moeten doen; die keuze is in de konceptverordening aan den raad voorgedragen, en bestaat in het beginsel, dat, wat betreft de uitkeering aan de hoofdonderwijzers voor vrije woning toe te leggen, voor elk geval door den raad, op voordragt van B. en W., een besluit zal worden genomen. De heer *de Muralt* heeft zich daarmede niet kunnen vereenigen, en verlangt thans het bestaande beginsel eener vaste toelage behouden te zien. Spr. ontkent niet, dat de daarvoor aangevoerde gronden aannemelijk zijn, maar gelooft dat er ook veel te zeggen is voor het nu voorgedragen beginsel. Het bepalen eener vaste som heeft bezwaren en zal in vele gevallen moeten leiden tot tegemoetkoming in het traktement van den hoofdonderwijzer. Spr. behoeft toch geenszins te zeggen, dat niet alle onderwijzers aan alle scholen in denzelfden toestand verkeeren; de een wordt door den aard van zijnen werkkring dikwijls in hooger kring geplaatst dan de ander; bv. een onderwijzer van eene school voor gegoede kinderen zal wel genoodzaakt zijn eene betere woning te huren, dan een aan eene school voor mingegoeden. Spr. geeft toe, dat men het te kort komende zou kunnen vinden door verhooging van het traktement; maar de meerderheid van het kollegie van dagelijksch bestuur begreep, dat het beter ware telkens als zich het geval voordoet eene voordragt te doen aan den raad en zijne beslissing uit te lokken.

De heer *v. Lier* zegt, dat het voorstel van den heer *de Muralt* bij hem wel ingang vindt. Het komt Spr. voor, dat als men den eenen hoofdonderwijzer in de gelegenheid stelt, om eene betere woning te kunnen erlangen, dan de ander, dit naijver zal opwekken, en dit niet dan ongunstig op den onderwijzer en bijgevolg, op het onderwijs kan terugwerken. Wat de heer *Boer* in het midden brengt is niet van belang ontbloot, maar er staat tegenover, dat als eens eene vaste som is bepaald, men ieder hoofdonderwijzer bij de aanvaarding zijner bediening daarop kan wijzen, en het dus aan hem staat zijn post op die voorwaarden al of niet te aanvaarden. De hoofdonderwijzer aan eene school voor min gegoeden zou, naar Spr.'s wijze van zien, op dezelfde vergoeding aanspraak kunnen maken, als die aan eene school voor gegoeden; een onderscheid ten dezen opzigte, zou niet van onbillijkheid zijn vrij te pleiten, daar toch aan ieder hoofdonderwijzer eene behoorlijke woning, of tegemoetkoming daarvan dient te worden verstrekt. Spr. vermeent alzoo, dat het voorstel van den heer *de Muralt* alle aanbeveling verdient.

Het amendement van den heer *de Muralt* wordt aangenomen met 22 stemmen tegen die der HH. *Bake*, *v. Cleeff*, *Boer* en den Voorz.

De voordragt wordt hierop in haar geheel zonder omvraag aangenomen.

Aan de orde is:

de voordragt betreffende de traktementsverhooging der hulponderwijzers *v. d. Berg* en *Weevers*, — konform.

Wordt alsnu overgegaan tot de benoeming:

a. van een gemeente-ontvanger, waartoe met 21 stemmen verkozen wordt mr. *H. Hooft Graafland*, terwijl 4 stemmen werden uitgebragt op mr. *P. C. Walland* en eene op den heer mr. *R. W. D. Heyligers.*

b. van twee leden in het algemeen bestuur der gods- en gasthuizen waarin worden verkozen de HH. *J. C. Schuurman* en *J. C. de Graaf*, terwijl nog stemmen werden uitgebragt op de HH. *v. Hengst*, *Waller*, *Bake* en *Gerlings*;

c. van een regent der aalmoezenierskamer, waartoe met 21 stemmen benoemd wordt jhr. *K. J. A. H. Ram*, terwijl de overige stemmen verdeeld zijn tusschen de HH. *Hondius v. d. Broek*, *Nagtglas Versteegh*, *v. Lunteren* en *de Graaf.*

Aan de orde is:

eene voordragt betreffende afschrijvingen in zake de direkte belasting, — konform;

eene voordragt tot wijziging van het raadsbesluit betreffende de jaarwedde van den hoofdkommies bij de belastingen, — konform.

Aan de orde is alsnu de begrooting voor 1860, waarover de algemeene beraadslagingen worden geopend.

De heer *Boer* zal eenige bedenkingen naar aanleiding van het rapport in het midden brengen; Spr. is over het geheel genomen geen groot vriend van uitgebreide algemeene beschouwingen; wat hij echter te zeggen heeft meent hij nergens beter te kunnen zeggen, dan juist bij de algemeene beschouwingen. Sprs. bezwaren tegen het rapport betreffen niet zoozeer kleine wijzigingen op sommige onderdeelen der begrooting van zeer ondergeschikt belang voorgesteld, maar een paar hoofdbeginselen daarin ter sprake gebragt. De komm. heeft die wel is waar slechts met een enkel woord behandeld, maar heeft daarbij zoo geheel op den voorgrond gezet, dat hare zienswijze haar *juist* en *onwederlegbaar* voorkomt, dat er moed vereischt wordt, om eene eigene zienswijze daartegenover te zetten, daarmede in strijd. De komm. heeft echter, ook waar zij hare overtuiging het sterkste uitspreekt, — zooals op pag. 2 van het rapport, waar zij verklaart, „*op dit punt geen weerlegging te vreezen*” en zoozeer overtuigd te zijn van de juistheid van haar gevoelen, dat zij niet noodig acht te herhalen, wat daarover reeds vroeger is gezegd, — vergeten die overtuiging behoorlijk met bewijzen te stoven. Spr. zal daarom trachten, wat hij er tegen heeft in te brengen, zooveel mogelijk te regtvaardigen. Zijne bezwaren betreffen drie hoofdpunten in het verslag ter sprake gebragt. Het eerste punt is behandeld op pag. 1 en 2 en betreft de opname van de bijlagen, nu aan de memorie van toelichting toegevoegd, in de begrooting zelve. Het tweede punt betreft het voorstel der kommissie op pag. 7 nopens de vermindering der direkte plaatselijke belasting, en minder nog die vermindering zelve, dan wel de wijze waarop de komm. zich in een gedrukt en openbaar stuk over dat onderwerp heeft uitgelaten. Het 3. punt betreft den op bladz. 9 voorgestelden verkoop van gemeente-eigendommen. Het eerste punt vereischt vooral van Spr's zijde toelichting. Hij is namelijk vroeger mede een voorstander geweest van de meening, dat de bijlagen moesten worden opgenomen in het ligchaam der begrooting, en de begrootingskomm. ten vorigen jare, waarvan hij lid was, heeft daartoe dan ook nog geadviseerd. Spr. heeft na dien tijd herhaaldelijk over die zaak nagedacht en vooral in de laatste dagen, nadat er door deze komm. weder op was aangedrongen, en moet nu openlijk bekennnen, dat hij van zienswijze is veranderd. De komm., die er nu bij vernieuwing op aandringt heeft twee gronden voor haar gevoelen aangevoerd; ten eerste, dat men in art. 204 en 205 der gem. wet leest: dat de begrooting *alle* ontvangsten en uitgaven der gemeente van *welken aard ook* moet vermelden, en ten tweede, dat zij een beroep doet op wat vroeger geschied is en door vorige kommissiën verlangd werd. Spr. bepaalt zich ten eerste tot het eerste argument en moet dan zeggen, dat hij niet inziet, dat dit hier met eenigen grond is aangevoerd. Indien het waar ware, dat de gem. wet door die woorden wilde uitdrukken, dat alle mogelijke details, de administratie, der ontvangsten of uitgaven betreffende, in de begrooting werden opgenomen, dan vraagt Spr. hoe het mogelijk is, dat Ged. Staten bij besluit eene modelbegrooting hebben voorgesteld, die daarvan geheel afwijkt; waarbij de zaak niet anders wordt opgevat en omschreven, dan hier altijd gedaan is en in alle gemeenten des lands gedaan wordt? Al die ondergeschikte punten komen of in de memorie van toelichting of in toegevoegde staten voor, maar in geene enkele gemeentebegrooting komen zij in het ligchaam van de begrooting zelve voor. Dit is, denkt Spr., nog al een groot bewijs, dat de gem. wet ten minste eene andere interpretatie dan die der komm. toelaat. Spr. wijst vooral op de plaatselijke begrooting van Rotterdam; deze is zeker niet uitvoeriger of omslagtiger dan die van Utrecht, maar de memorie van toelichting is veel uitgebreider, en bevat juist de toelichting en verdeeling van de groote hoofdsommen in de begrooting zelve uitgetrokken. Spr. wil nog wijzen op de onmogelijkheid en ondoelmatigheid der uitvoering als de zaak werd opgevat gelijk de komm. wil. De komm. zegt, de geheele dienst der sekretarie, al de details van het schoolwezen moeten komen in het ligchaam der begrooting; maar neemt men die daarin op, dan blijven er nog vele uitgaven, die niet vermeld worden; want, om zich te bepalen tot den staat van het schoolwezen, daarin zijn nog vele globale posten, en die zou men allen ook moeten gaan splitsen in afzonderlijke posten, bijv. voor inkt, voor pennen, voor licht, enz. Spr. vraagt, waar dat heen zou? Men zou eene begrooting krijgen, die in plaats van 8 paginas wel 80 paginas, ja een geheel boekdeel uitmaakte, en die, naar het beginsel door de komm. op den voorgrond gezet, nog altijd onvolledig zou blijven. Dat dit werkelijk het geval zoude zijn blijkt nog hieruit, dat de komm. slechts gesproken heeft van de inrigting der sekretarie, van die der policie, van het schoolwezen; onderwerpen, die, wat de hoofddetails betreffen, reeds in de bijlagen vermeld zijn, die moeten nu worden opgenomen in het ligchaam der begrooting; maar men heeft in het rapport niet gesproken van zeer aanzienlijke posten op de begrooting waarvan men niet een enkel detail in de bijlagen heeft. Hij bedoelt die voor de fabrikaadje benoodigd. Hij zou denken, dat daarbij veel meer grond ware om bijzonderheden te verlangen. Spr. meent hiermede zijn gevoelen gestaafd te hebben, dat het beroep op de gemeentewet in deze onvoldoende is, en dat, hoe *klaar* den leden der komm. hare bepalingen mogen geweest zijn, zij in het geheel zoo duidelijk niet voor hun gevoelen pleiten. De komm. heeft zich echter ook beroepen op de geschiedenis der zaak, en juist daaruit meent Spr. haar te mogen bestrijden en grond te mogen ontleenen voor zijne veranderde zienswijze. Men is niet meer op het standpunt waarop men vroeger was. Vroeger werden de begrootingsstaten voorgelegd en waren vele traktementen niet goed geregeld; op die staten kwamen kredietposten voor, waaruit somtijds gratifikatiën aan ambtenaren werden gegeven. Die wijze van renumereren heeft aanleiding gegeven tot klagten en, dientengevolge, heeft men eene organisatie daargesteld van de hoofdtakken van het bestuur. Daaruit volgt, dat als men aandringt om toch in het ligchaam der begrooting al die bijzonderheden op te nemen, men eigenlijk niets verlangt dan jaarlijks in de begrooting een deel der stedelijke verordeningen afgedrukt te zien. Het nut daarvan ziet Spr. volstrekt niet in. Hij moet dus zeggen, dat hij het eene omslagtige en ondoelmatige wijze van werken zou vinden, het stelsel der komm. voor het vervolg te willen toepassen; Spr. gelooft, dat men het hier in zijne magt heeft om te doen wat men in Rotterdam doet, en dat is, dunkt hem, de beste wijze van handelen. Spr. gaat nu over tot zijn tweede hoofdbezwaar, dat hem nog meer ter harte gaat; zeer gaarne zal hij hier in eene openbare vergadering er met nadruk op wijzen, hoe door de komm. op eene minder goede wijze in een gedrukt stuk over belasting en de direkte belasting gesproken is. Hij heeft toch met leedwezen in het rapport uitdrukkingen omtrent deze belasting gelezen: als „*door velen met weerzin*, door anderen *met zorg en kommer gedragen*” elke „*verligting van wier druk men eene weldaad voor de goede burgerij en daarom eene pligt voor hare bestuurderen moet achten.*” Spr. gelooft, dat dit geen goede manier is om de zaak van belastingen ter sprake te brengen. Ieder meent dat belastingen drukkend zijn, en het beweren dat men er geene meer moet laten betalen, zoude — ofschoon de grootste hersenschim — zeker het meest

welkome denkbeeld zijn, waarmede men het volk zou kunnen vleijen en streelen; Spr. gelooft echter niet, dat het goed is het publiek zulke verkeerde zienswijzen in te boezemen. Hij vraagt of de belastingen in het algemeen dan werkelijk een ongeluk voor het publiek zijn? Die zoo spreken dwalen. De wijze waarop hare opbrengst besteed wordt kan een ongeluk worden voor het volk, maar ook een bron van grooten zegen. Van die waarheid moet het publiek overtuigd en doordrongen worden. Nu zal Spr. niet beweren, dat elke post der begrooting het karakter draagt van *direkt* tot nut van het publiek te strekken; maar hij mag toch wel herinneren, dat de meeste posten die er op voorkomen wel degelijk in zijn belang zijn; en dat er zelfs verscheidene zijn, waarvan de mindere man *evenveel* en *meer voordeel* trekt dan de aanzienlijkste burgers. Spr. vraagt, of dan niet de geheele burgerij de vruchten plukt van zekeren toestand van veiligheid en orde. Genieten niet allen van goed geplaveide straten, van eene redelijk goede verlichting? Genieten vooral de minder gegoeden niet van de *f* 20000 voor openbaar onderwijs uitgetrokken, waarvan Spr. met vreugde erkent, dat verreweg het aanzienlijkste deel besteed wordt voor de armen- en geringe burgerscholen, waar de kinderen van den geringsten man een onderwijs genieten, zoo goed en zoo duidelijk, dat het ook kan dienen voor die der aanzienlijkste burgers! Geniet vooral het minder gegoede publiek niet van de *f* 6000 voor medische policie aangewezen? Heeft het geen nut van de stadsgeneesheeren en vrije medicijnen, en geniet het niet van de *f* 33000 uitgetrokken voor het armwezen en de verpleging van behoeftige krankzinnigen in een uitmuntend gesticht? En als dat alles zoo is, van waar dan die klagten, als zouden de belastingen een noodzakelijk kwaad zijn, dat men moet trachten zooveel mogelijk weg te nemen. Nu komt men op, ja, niet tegen de belastingen in het algemeen, maar tegen *die eigen direkte belasting*. Men klaagt, dat de burgerij er ondragelijk door bezwaard wordt. Spr. gelooft, dat men hierbij alleen let op eene zijde der medaille en de keerzijde geheel voorbij ziet. Men stelt nu alleen op den voorgrond, die direkte uitgave van geld; men ziet slechts het bezwaarlijke omdat bijeen te brengen. Maar wat is eigenlijk het geval, dat ja, de geheele burgerij zoo de meer- als minder gegoede wel zekere som 's jaars blijven betalen, maar dat er tusschen hen eene betere verhouding in het dragen dier lasten gekomen is. Nu heeft men eene belasting waardoor het groot beginsel wordt verwezenlijkt, dat naarmate men meer gegoed is, men meer betaalt, om te ontheffen die minder gegoed is. Vroeger had men juist het omgekeerde. De verbruikbelasting op het brood was — gelijk een geestig Fransch schrijver haar genoemd had — „*l'impot progressif mis à rebours*". De mindere man die een huisgezin had van eene vrouw en zes of acht kinderen, betaalde in die belasting veel meer, dan een gegoed gezin. Dat heeft men ingezien en juist daarom is men tegen die belasting opgekomen, en heeft men eene meer billijke en regtvaardige ingevoerd. En nu die direkte belasting uitmuntend werkt, nu zij goed en eerlijk betaald wordt, nu de kohieren hebben voorgelegen en niemand over zijn aanslag klaagt of geklaagd heeft, nu men zelfs van vele zijden verzekert, dat men met zijn aanslag tevreden is, nu men in eene andere gemeente die belasting ten voorbeeld wil nemen, nu komt men hier tegen die belasting op en zegt dat zij ondragelijk drukt. Dat vindt Spr. beklagelijk, want waartoe zou het leiden? naar terugkeeren tot een beginsel veel meer in het nadeel van den mingegoede. Hij zal zich dus in dit opzigt niet vereenigen met het voorstel der komm. Indien er sprake kon zijn, om tot eene afschaffing van den akzijns op de turf te geraken, dan zou Spr. ten volle bereid zijn daartoe mede te werken, want de werking van die akzijnsbelasting is hard en bezwaarlijk voor den minderen man. Hij zoude de afschaffing daarvan zelfs ten koste eener geringe verhooging van de direkte belasting gaarne bevorderen, maar hij kon tot die afschaffing, althans op dit oogenblik, nog niet geraken. Met dergelijken wensch echter voor oogen, zal hij zeker zijne stem niet geven tot vermindering van de direkte belasting en meent hij daarom nog geenszins aan zijn pligt van bestuurder te kort te doen. Spr. komt tot zijn derde hoofdbezwaar, den verkoop van sommige gemeente-eigendommen. Of hij daar voor of tegen is, weet hij waarlijk zelf niet. De leden van dezen raad, die hem nu sedert jaren kennen, zullen zeker weten, dat hij geen voorstander van het bezit van gemeente-eigendommen is, en dat hij menigmaal tegen den aankoop, vooral van kleinere perceelen, gestemd heeft. — Wat Spr. echter tegen de beschouwing der komm. heeft is, dat hij het niet zeer regelmatig acht, dat de komm., die de begrooting onderzoekt, zulke soort van zaken in eens ter sprake brengt. Men heeft dat een jaar of twee geleden ook gedaan. Er was toen voorgedragen om het Maliehuis te verkoopen en een groot publiek werk van buitengewonen aard uit te voeren. Het was eene zaak waardoor de gemeentebegrooting in eens met *f* 25000 à *f* 30000 werd verhoogd. Het onderwerp was in het kollegie van dagel. bestuur meermalen besproken en wenschelijk geacht en men had gedacht eene voordragt deswegens te doen; maar dit werd overbodig, want de komm. voor de begrooting — en het is opmerkelijk dat daarin toen een paar leden zitting hadden die ook van de tegenwoordige komm. deel uitmaken — deed het voorstel en taxeerde het Maliehuis op eene som die het niet heeft opgebragt. Men is daar niet tegen geweest, en de zaak heeft ook tot geen overwegende bezwaren geleid; alles komt teregt, dus ook eene gewijzigde begrooting. Maar Spr. moet toch zeggen, dat hem zulke voorstellen vreemd en niet ordelijk voorkomen. Hij vraagt of men *au courant* van die geheele zaak is? Of men over dien verkoop eerst de stedelijke ambtenaren niet eens zou willen hooren? Men zegt: wat heeft men aan die huisjes? Spr. weet het niet, maar hij weet wel, dat er nog soms kleine woningen noodig zijn. Er schijnt op de stad zekere verpligting te rusten om getrouwde onderofficieren van het garnizoen woningen te geven, en soms moet men die daartoe zelfs huren. Ook voor andere zaken is er nog wel eens gebrek aan kleine woningen. Dit zijn punten, die hij, bij een dergelijk voorstel, aan zijne medeleden in herinnering wenscht te brengen.

De heer *Pabst* heeft behoord onder hen, die in de vorige jaren er voor gestreden hebben, dat de bijlagen als deelen van de begrooting zouden worden beschouwd, waaraan Burg. en W. gebonden waren. Die strijd is met veel vuur gevoerd maar er is overwonnen. Als uitvloeisel zijn wij aan een bij uitnemendheid parlementair lid der vergadering verschuldigd het juist ter snede gedaan voorstel om alle traktementen bij raadsbesluiten te regelen. Dit is nu de reden, waarom de heer *Boer* zegt, dat het niet meer noodig is dat de bijlagen in het ligchaam der begrooting worden opgenomen. Spr. is niet van die meening. Het is verre van hem, dat hij zou kunnen denken, dat de leden der komm. zouden hebben voorgesteld in de begrooting alle kleine posten in détail op te nemen, maar zij hebben gemeend, dunkt Spr., de bijlagen gelijk zij daar zijn in de begrooting op te nemen, met andere woorden, ze als onderdeel der begrooting te beschouwen. Spr. vraagt daarom den heer *Boer*, of het diens meening is, dat het bestuur aan de bijlagen volstrekt niet meer zal gehouden zijn, nu de traktementen bij raadsbesluit zijn vastgesteld. Is dat zoo, dan begeeft men zich weder op een allergevaarlijkst terrein, dan krijgt het bestuur weêr eene magt, die Spr. het niet verlangt te geven, niet omdat hij het niet vertrouwt, maar omdat het dan volstrekt niet gebonden is. Wanneer men het stelsel van den heer *Boer* aankleeft, kan men van de bijlagen afgaan; volgt men dat der komm., dan is het bestuur gebonden aan die bijlagen. Spr. ziet onder de bijlagen n⁰. 10 *jaarwedden van onderwijzers en verdere kosten voor scholen, kunsten en wetenschappen*; aankoop van pleisterbeelden en andere benoodigdheden; *f* 440; nu spreekt het van zelfs, dat als aan een anderen post iets te kort komt, men het uit dien post kan nemen, want het bestuur is niet gebonden aan de bijlagen. Spr. begrijpt, dat het goed is, tot het bestuur te zeggen: gij kunt voor het schoonhouden van lokalen *f* 350 besteden, maar Spr. kan er zijne stem niet toe geven dat het bestuur nu minder zou kunnen besteden voor het schoonhouden en het overige gebruiken voor iets anders. Men begeeft zich op een veel gevaarlijker terrein dan waarop men vroeger stond. Toen zeide de burgemeester ten minste nog, ja, die bijlagen zijn wel geen onderdeelen der begrooting, maar wij zijn er toch eenigzins aan gebonden. Nu wordt echter de meening voorgestaan, dat het bestuur er niet aan gebonden is, tenzij de sommen bij raadsbesluit zijn vastgesteld. Omtrent het tweede punt door den heer *Boer* aangevoerd stemt Spr. volkomen met dat lid in. Spr. spreekt het hier gaarne uit: hem komt vermindering der direkte belasting, gelijk zij is voorgesteld, van $^3/_{10}$, eene ongelukkige zaak voor, en voornamelijk, omdat die vermindering alleen aan de hoogere klassen zal voordeelig zijn; voor hem die als Spr. *f* 240 sted. bel. betaalt is de vermindering bijna *f* 75, en dat beteekent iets, maar voor den burgerman die *f* 10 en *f* 15 betaalt, is die vermindering maar enkele guldens. Spr. gelooft, dat de sted. belasting zeer billijk verdeeld is en de raad mag niet verzuimen bij herhaling den heer *Boer* dank te zeggen, omdat hij zooveel heeft toegebragt om haar tot stand te brengen. In Rotterdam heeft men een anderen weg gevolgd en is men eerst nu gekomen tot het Utrechtsche beginsel. Kan er eene verandering plaats grijpen, dan behoort het aantal belastingschuldigen verminderd te worden, want het is waar, er zijn personen die 25 cents per week aan het kantoor brengen, omdat zij buiten staat zijn een gulden per maand te betalen. Kan de raad dus in overweging nemen, het bedrag der belasting eenigzins te verminderen, dat dit dan op die personen worde toegepast, maar niet op de gegoeden. De heer *Boer* heeft eindelijk der komm. verweten, dat zij verkoopen van vast goed, in een woord, groote zaken voorstelt. Spr. daarentegen wenscht dat de begrooting zal zijn niet eene zaak van administratie, maar dat zij het bewijs zal leveren, dat de raad verbeteringen, veranderingen in de stad wil; die, wat men ook sedert jaren zegt, van het bestuur niet uitgaan. Spr. dankt de komm. dat zij weer een stap heeft gedaan; om in de begrooting punten van belang te bespreken; daardoor zal men in de gelegenheid zijn verbeteringen voor te stellen; met de sommen die vrij zullen vallen zal men het een of ander groot werk kunnen doen. En dat is zeker waar: wil men het belang der burgerij bevorderen, dan moet men van deze stad nog iets anders maken dan zij is. Men heeft met alle kracht er aan gewerkt, om de spoorwegen hier te krijgen, maar als men van Utrecht eene stad zal maken in wetenschap, kunst, handel en verlichting boven andere steden uitmuntende, dan is er geen kwestie of spoorwegen en inwoners komen er zeker. Daarom vrage men telkens bij de begrooting niet alleen, wat voor het schoonhouden, verwarmen en verlichten van lokalen wordt uitgetrokken, maar hoe die begrooting toont, dat er een geest in is, om de stad Utrecht vooruit te doen gaan. Eene mond die thans in deze vergadering niet meer gehoord wordt de hoog geëerde *Ackersdijck* heeft het zoo dikwijls gezegd, dat er te weinig voor Utrecht in dezen raad en door het bestuur wordt gedaan; er zijn noodzakelijke dingen die gedaan moeten worden; er moet eene koornbeurs, een slagthuis, een ziekenhuis zijn, en onder betuiging van achting voor dat deel van het bestuur, dit alles wil dat maar het niet kan erlangen, moet het gezegd worden; *die noodzakelijke zaken komen niet van het bestuur, en daarom zal de raad het zelf moeten doen*, door bij de begrooting te besluiten, dat het bestuur zal worden uitgenoodigd de plannen tot zoodanige inrigtingen binnen een bepaalden tijd aan den raad in te zenden.

De heer *Boer* meent, dat de heer *Pabst* minder juist heeft opgevat wat door hem, betreffende het eerste punt is beweerd, dat men aan die staten niets heeft, dat zij niet een onderdeel van de begrooting zijn; het tegendeel is waar. Spr. beschouwt de begrooting met de memorie van toelichting als een geheel, dat niet te scheiden is. Dat wordt in Rotterdam ook zoo begrepen, en daarom heeft hij juist op de begrooting het woord gezegd. Hij gelooft dus dat hij met den heer *Pabst* in deze vrij eenstemmig denkt. Spr. gelooft dat ook, wat betreft het laatste punt. Ook hij wenscht dat zeer veel in de stad zal tot stand komen en wil gaarne verklaren, dat hij er als lid van het dagelijksch bestuur zooveel mogelijk toe zal medewerken. Hij acht ook, dat dit de geest van geheel het dagelijksch bestuur is; maar groote zaken eischen groote middelen. Daarom kan die begeerte naar het daarstellen van nuttige inrigtingen zeer goed gepaard gaan met eene afkeurende stem over het voorstel der komm. De heer *Pabst* geeft te kennen, als of de komm. door haar voorstel B. en W. zou willen dwingen tot het aanvangen van groote werken, maar dat is zoo weinig waar, dat zij integendeel voorstelt afkoop van schuld, en het geld zal toch wel niet gelijktijdig op tweederlei wijze kunnen besteed worden! Hij heeft bezwaar tegen het voorstel der komm. uit het oogpunt van ordelijke administratie; en wat betreft de groote werken, die de heer *Pabst* verlangt, zoo hoopt hij, dat zij tot stand zullen komen, maar acht het onvermijdelijk, dat daartoe afzonderlijke voordragten moeten gedaan worden, en ook buitengewone bijzondere middelen zullen moeten worden aangewezen.

Den heer *de Muralt* doet het genoegen, van den heer *Boer* te vernemen, dat het niet noodzakelijk is de bijlagen in het ligchaam der begrooting op te nemen. De heer *Boer* was vroeger in de verg. van B. en W. van eene andere meening. De heer *Kien* en Spr. hebben, bij de afwezigheid van den heer *van Dielen*, gemeend dat het niet noodig was, niet tegenstaande de raad ze ten vorigen jare bij amendement er in had opgenomen. Spr. was er tegen, omdat hij het er voor hield, dat de bijlagen een onderdeel der begrooting uitmaken. Spr. is het dus ook geheel eens met den heer *Pabst* en gelooft, dat dit lid den heer *Boer* verkeerd begrepen heeft, als zoude hij nog van eene andere meening zijn; Spr. vertrouwt, dat allen het daaromtrent eens zijn, dat als de raad zich met de posten in de bijlagen in detail voorkomende, bij de behandeling der begrooting zelve vereenigt, B. en W. verpligt zijn zich daaraan te houden. Spr. acht het daarom ook niet twijfelachtig, en het is reeds bij den raad uitgemaakt, dat men ook bij de behandeling der begrooting in de bijlagen wijzigingen kan voorstellen. Spr. is echter bij de vastelling van de onderwerpelijke bijlagen niet tegenwoordig geweest en meent dat die wel anders hadden kunnen zijn ingerigt, dat men er ook een post voor onvoorziene uitgaven zou kunnen bijvoegen, b. v. voor het geval dat sommige traktementen, bij afzonderlijke raadsverordening vastgesteld, gedurende den loop van een dienstjaar boven het minimum moesten verhoogd worden, als anderzins.

(*Vervolg morgen.*)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.